

VAAD TIKIN EIREVIN
of WILLIAMSBURG
288 Keap St. Brooklyn NY 11211
(718) 387-4498

וועד תיקון עירובין
דוויליאמסבורג

בהשגחת ובפיקוח ב"ד המיוחד לעניני עירובין

ערש"ק לסדר איש על מחנהו ואיש על דגלו
מ"ג למב"י

בעז"ה"ת, גליון ז'

שבע שבתות המימות

רוב שיר ושבח לד' הטוב, עומדים אנו בשער הגליון השביעיית הודות לשמו יתברך על אשר שם חלקינו להיות בין מזכי הרבים ולהציל רבות היהודים דרי שכונת וויליאמסבורג יצ"ו בשבתות אלו מטלטול והוצאה בשוגג ולזכותם בעונג שבת כראוי, וחסדי ה' כי לא תמנו שכבר עברה עלינו שבע שבתות תמימות באין פרץ ואין יוצאת ברחובותינו באיסור הוצאה, כה יתן ד' וכה יוסיף להוסיף חיל ואומץ להיות תמיד בין מזכי הרבים שאין חטא בא על ידם.

והנה שמוע שמענו שישנם אנשים שואלים זה לזה, כי אם אמנם שתיקון עירובין היא מצוה מדברי סופרים, וגם אמנה שרבותינו הפוסקים ראשונים ואחרונים ושאר מאורי הדורות הפליגו במעלתה ובשכרה דעבידי דאתי מיני, אולם יתכן שכל אלו נאמר רק באופן שהדבר מוסכם לכל ואין מי ערער בדבר, אבל במקום שיש איזה מערערים בתיקון העירובין מאיזה סיבה שהיא, אולי יפה בהן מעלת הפרישה ממעלת הדרשה, ושב ואל תעשה עדיף. אמנם, לאמיתו של דבר, לא כן הורינו רבותינו הפוסקים צ"ל, דלבד מה שמפורש יוצא מדברי הפוסקים ש"מחמת גודל חלול שבת הנצמח על"ז מוכרחים לחזור ולחפש על כל צדדי ההיתר להתיר הטלטול, ר"חובה עלינו לחפש בחורין ובסדקין אחרי פתח היתר נדי להנצל מן חלול שבת ד"ר" (שר"ת מהר"א הלוי ח"ב סי' ק"ח), והארכו בתשובות "למצוא היתר לעשות עירוב בצורת הפתח כמנהגינו כי הרבה מכשולים באים באין עירוב" (שר"ת דברי חיים ח"ב סי' ל"ג), ויש ל"שבח הרבה המתירין כי באמת הוא להרים מכשול" (שר"ת ח"י הר"ם א"ח סי' ד'), ר"חלילה להרהר אחרי הוראתם [שהקילו בענין רה"ר] בשעת הדחק, כי ידוע כי קלקול העירוב מביא לידי עבירות חמורות" (שר"ת ישועות מלכו סי' כ"ה), עוד זאת, שכאשר נבא לחקור בדברי הפוסקים הראשונים שיצאו בדברים בוטים וחרפים נגד אלו שהתנגדו לתקן עירובין בערים, נוכל להבחין בצורה ברורה כי כל אלו המתנגדים לעשיית העירוב היו מנמקים התנגדותם עפ"י ההלכה, ולא באו עם חששות ומכשולות חדשות אשר לא שערום אבותינו ורבותינו, או מצד שהתרשלו בדבר, אלא שראו בדבר הלכה במקורות השי"ס ופוסקים קדמונים מקום וצדדים להחמיר, והצטרפו אליהם עוד פוסקים אחרים לאיסור, ודוקא נגד אלו יצאו רבותינו חוצץ להנשותם לדרך הישרה לעשות כתיקון חז"ל לבלתי להחמיר יותר מדאי.

בראש וראשונה נצטט בזה את דברי הרא"ש בתשובותיו (כ"ל כא סימן ח) שנשאל אודות איזה רב בשם רבי יעקב ב"ר משה (עצם העובדא לא מופיע במנהגות הישנות של ש"ת הרא"ש, אבל בש"ת הרא"ש הנדמ"ח ניתוסף עוד שתי תשובות בזה הענין, ומשם תדרשנו לטובה. ועל"ש שמתחילה מכנהו הרא"ש בשם "החכם" לשון המוכח דלאו קטלא קניא באגמא הוא), שמנע בעד בני עירו מלתקן המבואות לצורך עירובין, יען אשר עירו היתה מוקפת חומה, ובכל העיר דרו גויים, ורק באיזה שכונה בתוך העיר דרו היהודים, והרב הוא החמיר שלא לתקן עירוב סביב שכונת היהודים מאחר שא"א לשכור רשות הגויים שבכל העיר, ונמצא שהגויים שמחוץ להשכונה היהודית יאסרו בדריסת הרגל על תושבי השכונה היהודית, הואיל ואפשר לערב כל העיר ביחד (עי' שערי תשובה סי' רל"ח סק"ב). וכתב אליו הרא"ש ז"ל שיעשה סביב שכונת היהודים מחיצות של צורת הפתח, ובכך אי"צ עוד לשכור רשותם של הגויים, ודי בזה ששוכר רשויותיהם של הגויים הדרים בתוך השכונה. בענין זה התקיימה ביניהם חליפת מכתבים שהרב בנה והביא ראיות לשיטתו משי"ס והפוסקים, ואילו הרא"ש סתר כל ראיותיו ונשאר בדעתו שצוה"פ מהני בכה"ג.

ובאמת, כד נסייר בזה בדברי הפוסקים נראה שיש מקום גדול להחמיר כדברי אותו הרב, עי' תשו' מהר"ח אור זרוע סי' פ"א שכתב לפקפק דמבואות המפולשין לרה"ר של כותים לא יתחלק בצורת הפתח, עיי"ש באורך. ועי' עוד בחז"א סי' צ"ה ס"ק ל"ח"ט שנוטה להחמיר בזה לכתחילה אם חומת העיר מוקף כהלכתו, וכתב שאם אפשר לפרוץ מה שחוץ לעירוב עדיף טפי, דיהי' השויר אסור משום חסרון מחיצות, ובכך יועיל צוה"פ להכשיר שכונת היהודים שלא יאסרו עליהם הכותים, ובפשטות יש לתלות שיטת אותו הרב בזה דס"ל שצוה"פ לא היו מחיצה מן התורה, ולכן אין מועיל צוה"פ להפסיק במבואות המפולשין לרה"ר של כותים, ובדעתו זה מחזיקים גם רבינו חננאל ורב האי גאון ועוד מהראשונים, ולעומת זה הרא"ש אויל לשיטתו בסי' ג' שדעתו דצוה"פ היו מחיצה גמורה מן התורה. ועי"פ הרא"ש מדעתו דעת תורה הי' מקיל בזה הדין והורה גם לאותו רב להקל ולתקן העירוב.

ואחר שאותו הרב לא הקשיב לדעתו של הרא"ש ונשאר בחומרתו ולשם כך לא תיקן עירוב בעירו, כתב אליו הרא"ש ז"ל בלשון הזה: "אתה רבי יעקב ברבי משה דבאלינטיא, כבר כתבתי לך על ענין העירוב, שנהגו בכל גליות ישראל להתיר מבואותיהם המפולשין בין הכותים בצורת פתח, ואתה אסרת אותו לקהל פריזי. וכתבת לי ראיותיך, ואני הודעתך שאין בהם ממש. והזהרתך שתחזור בך, ותאמר לקהל שיתקנו מבואותיהם כאשר הורגלו עפ"י גדוליהם, והנה הוגד לי שאתה עומד במרדך, ואתה מכשיל את הרבים בחלול שבת. לכן אני גוזר עליך, אחר שינתן לך כתב זה בעדים, שתתקן המבואות המפולשין לרשות הרבים, של כותים, בצורת פתח, תוך שבועיים אחר שתראה כתב זה, ואם לא תתקן המבואות כאשר כתבתי, אני מנדה אותך. ואם היית בימי הסנהדרין היו ממיתין אותך, כי אתה בא לעקור תלמוד שסייד רב אשי, ולחלוק על כל הגדולים שהיו עד היום הזה, אותם שמתו ז"ל, ואת אשר המה חיים עד הנה. לכן חזור בך ואל תטוש תורת משה רבינו ע"ה". ואחר שהרב עמד בעקשותו ולא הטוה און קשבת לדברי הרא"ש אלו, ערך הרא"ש ז"ל מכתב להרב החכם רבי יעקב ס"ט בר יצחק ט"ע (הובא שם סי' ט), שישתדל לקיים בו פסק ולהחרימו מעדת ישראל, ז"ל: "הכתב ששלחתי לאותו חסר מוח, ואתה ואחר תנוס לו, ואם לא יחזור בו אני מתרב בך ואת כל הקהל שניהגו בו נידוי, באותו המשוגע יעקב בר משה, וירחיקוהו ויבדילוהו מעדת ישראל. כל דבר זה צריך חיזוק, שלא יבא כל שוטח חסר דעת לבטל תורת מרע"ה. ואם יעמוד במרדו, ולא ינהוג דין מנודה בעצמו, אני גוזר עליו במצות אדונינו המלך יר"ה, שיתן אלף זוז למושל העיר. ואני גוזר עליך רבי יעקב, שתמסור כתבי זה למושל העיר, שיגבה ממנו קנס הנזכר. ואם כל זה לא יועיל, גוזרתי עליך שתודיעני הכל. ומצוה לנדונו בכל הקהלות ספרד, וגם ידונו אותו למות בדין זקן ממרה, כי אנו חייבין למסור נפשותינו על תורת האלהים, ולבער עושה הרעה מקרבנו".

והדברים מדברים בעד עצמם ומבהילים על הרעיון, שאחר שזה הביא ראיות ברורות בהלכה שא"א לו לתקן עירוב בעירו, עכ"ז ראה בו הרא"ש כעוקר

מתורתן של ראשונים

התשב"ץ נשאל אם יש חשש עבירה בתיקוני מבואות לתי"ח (עי' בדבר המערכת), והשיב: חס ושלום, אבל הזריו הרי זה משובח, אדרבה, הם תמהים בגמרא על מי שאפשר לו לתקן ואינו מתקן, דאמרין בפרק הדר (עירובין סח.) א"ל רבה בר רב חנן לאביי, מבואה דדיירין בה תרי גברי רברבי כרבנן, לא להוי ליה עירוב ולא שיתוף? א"ל, מאי נעביד, מר לאו ארחה, אנא טרידנא בגירסאי, אינהו לא משגחי. ונראה מכאן, שאלמלא טרדת הגירסא, דרך ת"ח הוא לתקן, ומי שלבו נוקפא בזה, הדיטוט גמורה היא, או מינות נזרקה בו, וכותה גדולה היא למתקן. ובפ"ק דביצה (טז:) אמרין התם (תחלת הוראה דהאי צורבא מרבנן לקלולא, בשלמא לקולא קאמר, היינו קלולא. אלא אי אמרת לחומרא, מאי קלולא איכא? כיון דמקלקלי בה רבים היינו קלולא. ופרש"י ששוכחין ומטלטלין בלא עירוב), דמאן דאורי לאיסורא, הויא הוראה לקלולא, משום דמקלקלי בה רבים ובאים לטלטל בלא עירוב.

(שו"ת מש"ץ ח"ב סי' ל"ז)

מבואות רבותינו

נתגלגל על הוצאה מרשות לרשות בשבת ונתקן בתקנו תיקון העירוב

מתוך מכתב הרמח"ל לרבו הר"י באסאן, בו מגלה לו שורש נשמתו, וד"ל: הנה הגדול ירום ונשא, פנת יקרת אבן הראשה, נר"ו. פניני אמרותי, אמרים נעימים מליאים חכמה והשכל, ראיתי ואשמח מאד, כי כאיש גבורתו, לתפוש מגן ולהרויק חרב לקראת מתקוממים על האמת ועל השלום ולתור מנוחה אל עם ה', וכאשר צוני עשיתי, ולא אחרתי... ועל אשר חפץ ל"ת שאכתוב לו על ענייני, בקיצור אומר לו, כי הלא כבר הודעתי ל"ת איך שרשו מר"ע בן יוסף ונתגלגל על הוצאה מרשות לרשות בשבת, ועל"ז נתקן בתקנו תיקון העירוב פה פאדובה העיר... יחנינו לשלוח העתק כתב רבני ויניציאה ל"ת מיד בלי עיכוב. שותה בצמא דבריו, משה חיים לוצאטו פאדובה, יום א' ה"י לחודש שבט הת"ץ (מונח בפס"ק י"ט משה להרמח"ל)

עירובי חצירות מצוה גדולה

עירובי חצירות מצוה גדולה אמרו ד"ל בשעה שתיקן שלמה המלך ע"ה עירובי חצירות יצאה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך וכו'.

(ש"ל"ה מ"ק ע"ג)

ואז רשות היחיד נעשה רשות יחידו של עולם שאין לחיצונים אחיזה משא"כ קודם לכן הם בפירוד ונקרא דשות הרבים רשות יחצונים ... אחרי שהתחלת במצוה גמור ודאה וחכם תמיד לעשות פעולות ומצות טובות כדי לשמח זה השם

גריסין בשבת פרק א' ובעירובין פרק עושין פסין וד"ל אר"י אמר שמואל בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים יצתה ב"ק ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני חכם בני ושמח לבי ואשיבה חורפי דבר עכ"ל... ודע סודם כפי המבואר בכתבי הקודש רבינו האר"י זלה"ה. בסוד עמוק עמוק מי ימצאנו ואני לא באתי לשתום אלא למרש אפרש הגברי' דע כי העולם מתנהג בשלשה קוין שבמרכבה קו הימין חסד קו השמאל גבורה קו האמצעי רחמים והם הנקראים ידים עליונים קו ימין יד הגדולה קו שמאל יד החזקה קו אמצעי יד רמה... שהוא עירובי חצירות ושיתופי מבואות קו הימין והשמאל חסד וגבורה הם סוד החצירות והמבואות וקו אמצעי הוא סוד בעל הבית שנוטל משתי החצירות והמבואות ומחברם יחד ועשה עירוב כי בהצרך חס"ד שהוא עולה מספר ע"ב למספר גבורה שעולה ר"ו. וע"ב ור"ו הם אותיות עירוב. ואז רשות היחיד נעשה רשות יחידו של עולם שאין לחיצונים אחיזה כי בשיתוף חסד וגבורה יחד בטילים כל הדינים שבעולם והמן נדחף אל ביתו והעיר שושן צלה ושמחה. משא"כ קודם לכן הם בפירוד ונקרא רשות הרבים רשות יחצונים ואין לטלטל מזה לזה... והנה עולה לנו מזה ששני תועליות יוצא ע"י תיקון עירוב ונטילת ידים חדא לשכיני' שאין צריכי' אורה לירד למט'. וגם לשם מ"ב שהוא נטהר ונגבה יותר ע"י הגבהות ידים. ודע מה שכתוב בתיקונים ישנים דף מ"א שכל הגאולות שהיו ושהיו הכל ע"י שם מ"ב. וגם הנקמ' לעתיד יהי' על ידה וזה סוד כי יום נקם בלבי הוא שם מ"ב דאיקרי לבי' דשכיני' ועולה מגין לבי' עיין

מעשה רב

היה עובדא אצל הגאון רבי ר' יונתן אייבשיץ זצ"ל שבעירו היה שם רשע אחד שהיהודים סבלו ממנו צרות רבות, ופעם שלח הגאון הנ"ל את משמשו לתקן עירוב העיר, וכשראה אותו הרשע איך שמטפל וטורח עצמו בעשיית העירוב, רצה לסייעו. והשיב לו: הלא אני שלוחו של הרב, וצריך אני לשאול רשות ממנו, וכשבא לפני הרב אמר לו: שח"ו להניחו לסייע בעשיית העירוב, כי זה הרשע אין לו שום לחלוחית דקדושה, וכבר הגיע קיצו להסתלק מן העולם, אך הבע"ד רוצה להעמידו ולקיימו, לכן שלחו לקיים איזה דבר מצוה, כדי שיהי' לו יניקה מקדושה. ולמחר מת אותו רשע.

(וימי יוסף, ס' חוקת)

שם. וכבר נודע שסוד הבת קול היא השכיני' ורבים נבוכי' בזה וגמרא ערוכה היא בפ"ק דברכות בת קול אומר אוי לי שהחברתי את ביתי ומדקאמר ביתי משמע בהדיא שהיא השכיני' כי שם ביתה. ולכך כשתיקן שלמה עירובין ונט"י וראה השכיני' התועלת שיצא לה מזה וללבה שהוא מ"ב. מיד יצאה בת קול ואמרה אם חכם בני ישמח לבי גם אני. ר"ל מה שהי' בני חכם ותיקן זאת לזאת ישמח לבי שהוא שם מ"ב דאיקרי לבי וגם אני בעצמי שגם לי יש הנאה בזה. ולכן בפסוק שני באה כמצווה על האדם ואמרה חכם בני וגו' ר"ל אחרי שהתחלת במצוה גמור וראה וחכם תמיד לעשות פעולות ומצות טובות כדי לשמח זה השם שנקרא לבי וכו"כ למה דווקא זה השם ולא אחר, ואומר הפסוק ואשיבה חורפי דבר ר"ל שע"ז השם אשיב לחורפי ומנאצי לנקם מהם ובו אתקם ע"כ שמח לבי. ובוזה מיושב למה תיקן שלמה אלו יחד עירובין ונ"י מפני שהם דומים בעניניהם וסוד אחד להם... התורה אמרה ובאת אל השופט אשר יהי' בימים ההם ועשית על פי התורה אשר יורוך, כי בכל דור ודור א"ע שקטני ראשונים הי' עבים ממתנינו מ"מ אין לך דור ודור שאינו מתחדש בו דברים הרבה ע"פ פוסקים ותשובות הרבה וסודות הקבל' לכן ירא שמים יחוש לעצמו ומצוה היא המוטלת על חכם שבעירו לחקור בדברים האלה והשם דרך יזכה לראות בישע אלקים. קרבן שבת פרק י"א להגה"ק רבי בצלאל זצ"ל מסלוצק ופרעמיסלא סוד עירובין ותחומין

והנה אף שרובן של הדברים הן למעלה מהשגתינו, אבל אפשר קצהו תראה מגודל קדושת מצות עירוב, ולמה שקדו רבותינו הק' במשך דור דור לתקן תיקון עירוב ככל האפשר.

"זכתוב יושר דברי אמת"

ירדנו בגנים ללקוט מתודתן של רבותינו הקדושים נ"ע, בענין שאין למדין הלכה לא מפי למוד ולא מפי מעשה, דק בדרך אשך בחד בנו החכם מכל אדם בספר קהלת (י"ב י) בקש קהלת למצוא חפץ "זכתוב" יושר דבדי אמת. כי כאשר עינינו תחזינה מישרים אשר בה בזמן שכל רבותינו הקדושים מייסדי הישוב פה בווייליאמסבורג תמכו ועודדו בכתב ידם הק' בתיקון העירוב בשכונתינו המעטירה, עומד מנגד שמועות רחוקות להדחיק את עדותם ולהעיד משמם של דבותינו שחזרה היתה בהם, וכולם חזרו על עקבותם שלא ליתן מקום לתיקון הלז, ומעידים זה בכה זה בכה לא דאי זה כדאי זה, וצד השוה שבהם כל החזרות אינן אלא מפי השמועה גרידא. ואנו אין לנו אלא מה שעלו גדולינו מאורינו על הכתב, וכאשר נבקש למצוא דבדי חפץ, יעמדו דק ה"כתב" יושר דברי אמת, כנר לדגלנו ולאוד לנתיבותינו, לידע הדרך אשר נילך בה והמעשה את אשר נעשה.

אין למדין הלכה לא מפי למוד, ולא מפי מעשה

אין למדין הלכה לא מפי למוד, ולא מפי מעשה (ופי' רשב"ם אם יראה רבו עושה מעשה אל יקבע הלכה בכך דשמא טעה בטעם של פסק דין של אותו המעשה דהרבה טועין בדבר הלמוד) עד שיאמרו לו הלכה למעשה (דשמא אם יבא לידו מעשה ידקדק יותר ויראה טעם אחר בדבר).

(נבא במל' ק"ל ע"ב)

ועי' בשו"ת דברי יואל ח"ב סי' ל' אות ד' וי"ד סי' מ"ד

ואפי' אמר בר סמכא מ"מ אין רשות לסמוך ע"ז לעשות מעשה.

הגם אם שמעתי אין אני סומך כלל על עדותן כהאי גונא דרובם כיוזבים

מעיקרא טוב שבהן השומע לא דק ומדמה מילתא למילתא דלא דומה וכו', ואפי' אמר בר סמכא מ"מ אין רשות לסמוך ע"ז לעשות מעשה.

(ש"ת מהר"ם מינן סי' ע"ט)

יש מכח הבינו הדבר ויש שמדמין מילתא למילתא

אך מחמת סהדותא וכו' לא מעלה ולא מוריד כי אין לסמוך כלל בכה"ג ואין לסמוך עליהם כלל, וכמה פעמים אינשי דכוותיה אמרו עדות כה"ג דהוי לגמרי נגד הדין והדת, יש מכח שלא הבינו הדבר וטועין ויש שמדמין מילתא למילתא ויש שעושין כדי להחזיק דבריהם, וכן איתא בפרק יש נוחרין תנו רבנן אין למידין הלכה וכו' שמע מיניה אפי' רב אסי שהיה ת"ח החמיר ר' יוחנן דלא נעביד מעשה עד דאמר להו, מכל שכן אינשי דעלמא דאין לסמוך עליהם כלל.

(ש"ת מהר"ם מינן סי' פ"א, הו"ד נש"ת מהר"ם סי' ס"א ר"ל)

שלא יסמכו על המגידים דזמנין שקר ענו והגם דיאמרו אמת לא ידעו שרשן של דברים

בשר"ת יוסף אומץ הביא החיד"א מכמה ספרים שכתבו שמועות שונות מה שהעידו לפניהם, והם דברים שאינם נכונים, וכ' ע"ז וד"ל ויהיו דברי אלה להודיע לבני אדם, שלא יסמכו על המגידים דזמנין שקר ענו, וזמנין מפליגים בדברים אשר לא היו, כאשר שמענו כן ראינו זמנין דמשכחת כזבים לכל דבריהם. והגם דיאמרו אמת לא ידעו שרשן של דברים ולא חקרו למען דעת דברים על ברויין. ונפיק מינה חורבא כאשר ידעתי ואלהי אמת ינחנו בדרך אמת ואל יצל מפניו דבר אמת. ע"ל.

(ש"ת יוסף אומץ סי' ק')

מה שהעירו מפי צדיקי הדור אין ראוי לסמוך, כי לא שמע זאת רק ממנהדורי מילי אשר שקר בימינם

אתפלא מדוע אחז כ"ת לחפש בפוסקים שאין ראוי לסמוך עליהם בזה, גם מה שהעירו מפי צדיקי הדור אין ראוי לסמוך, כי מעב"ת לא שמע זאת רק ממנהדורי מילי אשר שקר בימינם וכאשר אמרו שקר בשמי וכו'.

(מנן הגה"ק מלאו י"ע נש"ת דברי חיים סי' ס"א ה"ע סי' ק"ח)

דאם רוצים לחזק מה שעשו תולה עצמו באילן גדול בגדול הרור שכן עשה או שכן שמע גם ממנו

כן דרך של העמי הארץ בעלי הלשון מדברת גדולות דאם רוצים לחזק מה שעשו דבר שלא כהוגן או מה שאמרו דבר שקר אז תולה עצמו באילן גדול באיזה ת"ח או למעלה ממנו בגדול הדור שכן עשה או שמע או שכן שמע גם ממנו כזאת וכזאת, ע"כ שומר נפשו בל יביט על מראהו כצהבת פניו וזיהר היטב שכל דבריו שקר ודברי חלומות הן, וישקל בפלס לעשות ולנהוג כפי שלמד המשך מ' א'

מרבתי דברי חז"ל בין לענין דינא ובין לענין מנהג כי ה"ל כבר מוחזקים המה בדברים כאלה.

(ילקוט גרמיה י"ד סי' קכ"ג אות י"ח)

בחוצות וברחובות נאמרים משמי דברים הרבה שלא היו ולא נבראו ולא עלו על לבבי מעולם

מסרתי הענין לתלמידים שיכתבו מה ששמעו מפי ובדרך כלל אשימה עיני על הדברים אם המה הדברים ששמעו מפי כי בחוצות וברחובות נאמרים משמי דברים הרבה שלא היו ולא נבראו ולא עלו על לבבי מעולם.

(הגה"ק מסאטמאר י"ע נש"ת נש"ת ע"י ע"ה)

(ואם כי דברים אלו כתב הגה"ק מסאטמאר ז"ע כשמסר הדברים בתיים חיותו בבריאותו השלמה לתלמידיו הנאמנים עליו ביותר שבהם בחר לדלות מתורתו לאחרים, וק"ו בן בנו של ק"ו בני"ד וד"ל. ועי' באריכות בס' חי אנכי לעולם ע"י ג' ד.)

וחסרי תבונה מתחשבים עם סיפורי מעשיות, ואם אלו השקרים נכתבו אח"כ בספר סוברים שהוא ס"ת

וחסרי תבונה מתחשבים עם סיפורי מעשיות שרובם ככולם שקרים וכזבים ומשתנים מפה אל פה בשיניים מן הקצה אל הקצה, ואם אלו השקרים נכתבו אח"כ בספר סוברים שהוא ס"ת. וכבר כתב הרמב"ם ז"ל באגרת תימן על איזה ענין שחלק עליו וד"ל שראוי לך לדעת שהדברים האלה וכיוצא בהם שוא וכזב ולא יהיה לך לראיה לפי שתמצאם כתובים בספרים, שהמכזב כמו שהוא מכזב בלשונו מכזב בקולמוס ואין זה נמנע עליו ע"ל.

(ויחזק חסה סוף מאמר שלם שנושט ע"י קט"ה גדיה כבר הנחתי)

(וממש מבהיל הרעיון איך דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו זרעו, שהרי הדבר ידוע ומפורסם תוקף התנגדותו הגה"ק מסאטמאר ז"ע ליתן אומן לסיפורי מעשיות בכלל, ובפרט להכריע דבר הלכה ע"פ עובדות ועי' הגדות עד מפי עד ולא מפי כתבם, הלא על זאת ה' לבו הטהור דזה כל ימינו על אלו הבונים תילי תילים של הלכות גבירתא על סמך מה שסיפר רבי זה וסיפורו של ראש ישיבה זה וכו' וכו').

ועי' כל זה בארוכה בהספר הנפלא "חי אנכי לעולם"

בראשית דבר ומשם תדרשנו

תודתינו שגורה לתרה"ח המר"מ ה"ו מו"ל הספר הנפלא על מצות עירוב, תהא משכרתו שלמה מן השמים.

דברי התלמוד וכמרים יד בתורת משה שחיבי מיתה והחרמה, ומכנה אותו בכינויים בזויים כדין זקן ממרה ר"ל.

ענין דומה לזה מצינו בדברי התשב"ץ (שר"ת תשב"ץ חלק ב סימן לו) שנשאל "אם יש חשש עבירה בתקוני מבואר [לת"ח]. והשיב שם בזה"ל: "ח"ו, אבל הזריז בזה ה"ז משובח וכו' ומי שלבו נוקפו בזה הדיטוטות גמורה היא או מינות נזרקה בו ע"ל (ראה לישון בפנים הגליון). ועי' בשר"ת בית אב תנינא שדייק מהלשון שכתב ד'מינות' נזרקה בו, שאין המדובר במי שנמנע מלתקן העירוב מצד התרשלות, אלא במי שנמנע מלתקן מצד חומרא, שהלשון "מינות" היא לשון שמשמשים בו הפוסקים על מי שנוהג חומרא במקום שאמרו להקל. ראה תוספתא תרומות פ"ז המסניין את היין ואת החומץ המבדק על החמה הו"ז דרך מינות. ועי' בסולת למנחה מהגאון בעל מנחת יעקב שהביא בשם תורת האשם שמי שנוהג להחמיר בדבר שלא מצינו בה חומרא, כגון במה שנתבטל בששים או בכלי שני הוא כמו "מינות" ויצא שכרו בהפסדו. ועי' מרדכי חולין פרק כל הבשר סי' תרפ"ז לענין שלא לאכול בשר בהמה אחרי גבינה דה"י נראה בעיניו כמו מינות. ועי' תשו' מהרש"ל שקורא למחמיר נגד הנפסק בשר' שם חוטא. הרי לנו דכל חומר הנושא של תיקון עירובין נאמרה אף במקום שיש צדדים להחמיר. גם בשר"ת אב"ז א"ח סי' רס"ה הרס"ו ולהלן בס' רע"ג נחית שם להקל במקום שאחרים נטו להחמיר באופן תיקון המחיצות, שהגה"ק בעל שר"ת ישועות מלכו מקוטנא זצ"ל החמיר שהדלתות צריכות שתהא ראויות לינעל, ובאם מחמת גזירת שרי העיר א"א לנעלו אין לה תיקון, ואילו הגה"ק בעל אב"ז מיקל ודעתו שכיון דשרי חמיר יכולים לנעלו שפיר דמי. וכתב שם בס' רס"ו כלפי אלו המחמירים ולא נתנו לתקן העירוב "והמתקש בזה ומונע מלהעמיד העירובין הוא מחטיא את הרבים ועתידי ליתן את הדין, ושמה לבי שלמעשה לא מלאה לבם של המתקשים מלהפדיע את המעמידים העירובין ממעשיהם".

עיינכם לנוכח יביטו כי בכל מקום שמסרו נפשם לתקן עירובין, ושפכו דברי בוז וקלון נגד אלו המחמירים ומתקשים בכך, לא ה' זה לאלו המתנגדים לכך משום התרשלות, אלא גם על חשבון לוותר על איזהו חומרות ושיטות, ועל"ז לא נמנעו מלתקן את אשר יש לתקן, בראותם בזה חומרא דאתי לידי קולא, ומי שרצה להחמיר החמיר בעד עצמו, ולאחרים הניח להם לישראל לעשות כפי אשר מצווים ועומרים במצוות חז"ל וכחורות הש"ע.

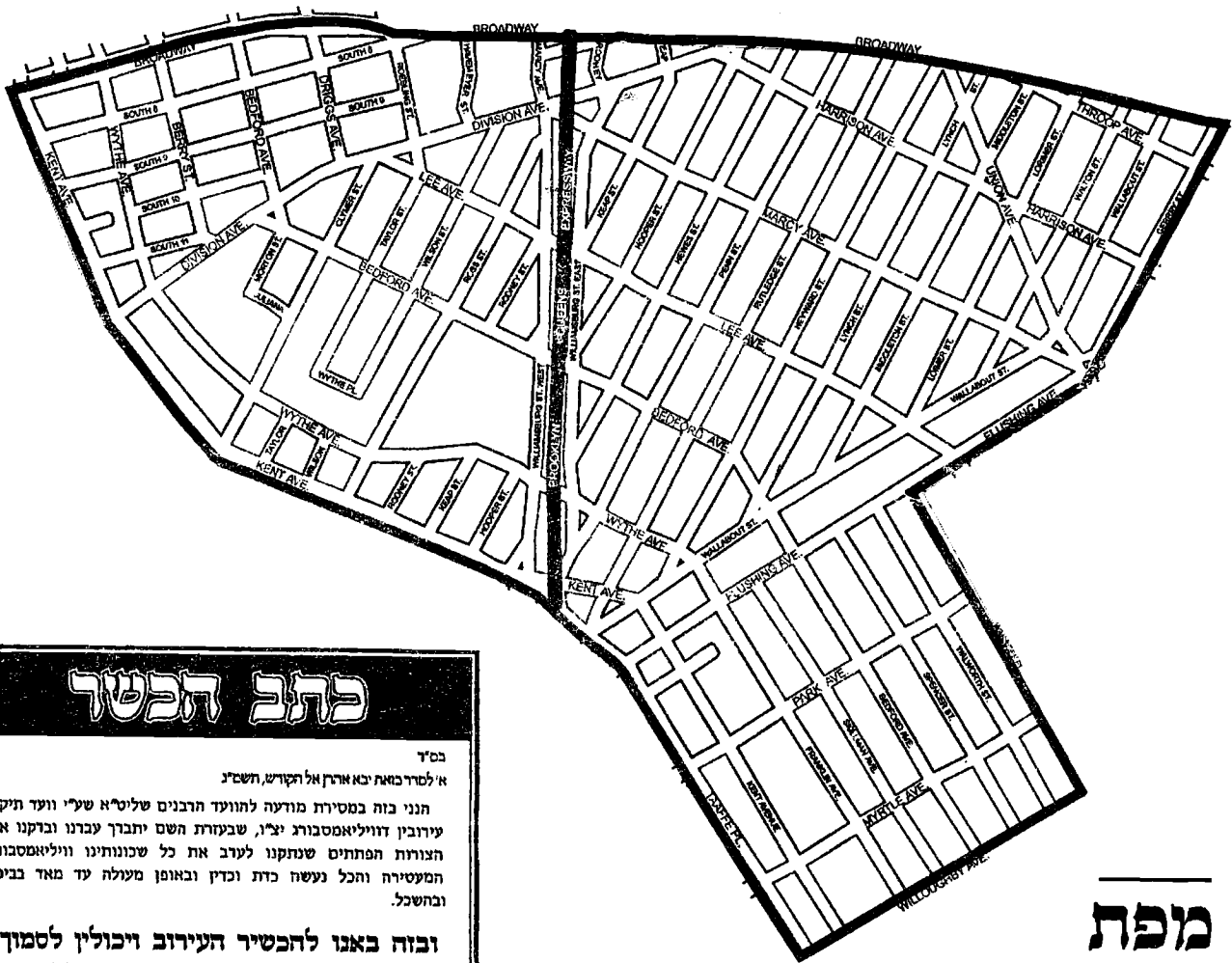
אמנם לכל זה אנו צריכים רק היכא שהצריכו לסמוך על איזה קולות בתיקון העירובין, אבל בנידון דידן כפי עדות הגאון צ"ה הרבנים המכשירים שליט"א הרי לא שמכו בתיקון העירובין דין על שום קולא, ועשו הכל בתכלית ההיחור שיהא בלי שום פקפוק, וא"כ אף בלא כל זה אין מקום לפקפק כלל על תיקונו. ונסיים בדברי הגה"ק מסאטמאר ז"ע (דברי יואל ח"ב ק"ט) וז"ל, בודאי צריך להחזיק בבחינה של לבדי ואף אם ישאר יחידי בכל העולם אין להביט רק אל האמת, ומה שהוא אמת אף כל הדור כאחד אינם יכולים לחלוק עליו ולהכריע נגדו והמה בטלים ומבוטלים נגד ציפורנם של הראשונים ע"ל. דעת רוב רבנן של שלומי אמוני ישראל עין בעין נראה איך שנצב ישראל לא ישקר וקוטטא קאי, ועל אף מפלצת הכתיב פלסתר המתחדשים חדשים לבקרים, דעת רוב רבנן של שלומי אמוני ישראל איתנה עם דעת קדשם של כל רבותינו מאורינו מייסדי הישוב אשר ראו לנכון לעודד ולחזק ידי העוסקים בתיקון העיר עם עירוב, כה יעזור ה' הלאה. אמרו חז"ל, אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, יעזור הש"ת שנזכה הלאה והלאה לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם, ולזכות את הרבים לש"ש, ובזכות שמשמרין ישראל שבתות כהלכתן מיד יהיו נגאלין בביאגו"צ במהרה מתוך נחת וכו'.

החותמים למען כבוד, עונג, שמירת וקדושת השבת

ועד תיקון עירובין דוויליאמסבורג

לתועלת הרבים האבן מיר צוגעשטעלט די פאלגענדע טעלעפאן
 נומבערס ווי מען קען הערן איבער די כשרות פונעם עירוב:

(718) 387-4498 • (917) 23-EIRIV (34748)

מפת העירוב

כתב הכשר

בס"ד
 א' לסדר בואת יא ארזן אל הקדוש, חשבי'נ
 הנני בוח במסירת מודעה להוועד הרבנים שליט"א שעי וועד תיקון
 עירובין דוויליאמסבורג יצ"ו, שבעזרת השם יתברך עברנו ובדקנו את
 הצורות הפתחים שנתקנו לערב את כל שכונותינו וויליאמסבורג
 המעטירה והכל נעשה כדת וכדק ובאופן מעולה עד מאד בנינו
 ובחשכל.

ובזה באנו להכשיר העירוב ויכולין לסמוך
 עליו בלי שום פיקמוק כלל וכלל.

זאת למודעי שכל היתר הטילטול עיי הכשר זו הוא דק על הגבולות
 המסומנים ב"מפה" שיחמסרס עיי הוועד תיקון עירובין ולא יותר,
 מסעם שאליכ יתכן שיוציאו גם מתוך לגבולי העירוב - שלא נודע
 לדבים ואין לדבר סוף, ועל הטילטול מתוך להגבולות אין האחריות
 עלינו.

ועין סגן עדיה

אב"י יום עדין הרבנים אגודת
 א"ל"ה ה'תש"ן י"א

חקי שלום קרוין
 אבדוקיק איחודי

אפרים מישל הערשקאוויטש
 אב"ד האל"ה י"א

לפי עצת הרבנים המכשירים שליט"א, הרחקנו צורות הפתח רחוק
 רחוק מגבולות וויליאמסבורג, ונעשו באופן שלא יוכר לעין הרואה, ורק אם
 מראין לו יראוה, ואין מגלין אלא לצנועין.
 אבל כדי שלא יצא מכשול ח"ו, נצטוינו מפי הרבנים המכשירים שליט"א
 להשים קץ וגבול שעד שם יהיה מותר לטלטל, וכל המטלטל הלאה
 מהגבולות המסומנים, אין זה על אחריות הרבנים המכשירים שליט"א,
 והקולר תלוי על צוארו. ואשר על כן השומר נפשו לא יטלטל רק עד
 הגבולות המסומנים.